

בש"פ 3533/23 - חאלד אלדיסי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 3533/23

לפני: כבוד השופטת ר' רונן

העורר: חאלד אלדיסי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד במ"ת
65680-01-23 מיום 2.5.2023 שניתנה על ידי כב'
השופט ע' מיכלס

תאריך הישיבה: כ"ה באייר התשפ"ג (16.5.2023)

בשם העורר: עו"ד עאדלבויראת

בשם המשיבה: עו"ד יצחק פרדמן

החלטה

1. לפניי ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט ע' מיכלס) במ"ת 65680-01-23 מיום 2.5.2023 הורה בית משפט קמא על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו בת"פ 65627-01-23.

כתב האישום

2. ביום 26.1.2023 הוגש לבית המשפט המחוזי כתב אישום כנגד העורר וכנגד שבעה נאשמים אחרים, המייחס לעורר ולחלק מיתר הנאשמים עבירות של חטיפה לשם סחיטה, לפי סעיף 372 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: עמוד 1

החוק); איומים לפי סעיף 192 לחוק; חטיפה בצוותא חדא לפי סעיף 371 לחוק יחד עם סעיף 29(ב) לחוק ותקיפה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 380 יחד עם סעיף 382(א) לחוק. לעורר בלבד יוחסה גם עבירה של שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק.

3. כתב האישום מתייחס לעבירה שראשיתה בחוב נטען של נאדיסיעארה (להלן: נאדי) לאמלג'בארין (להלן: הנאשם 1) בקשר עם עסקה שביצעו נאדי ושותפו לעסק מאמון סיעארה (להלן: מאמון) עם הנאשם 1. לצורך בירור המחלוקת בין נאדי לבין הנאשם 1 נקבעה פגישה בין עיסא, אביו של מאמון (להלן: עיסא), שנשלח לפגישה לאור ההנחה של נאדי ומאמון כי בהיותו אדם מבוגר, אין חשש שיפגעו בו; לבין העורר (הוא הנאשם 2 בכתב האישום), שהגיע לפגישה מטעמו של הנאשם 1.

ביום המפגש, 28.12.2022, הגיע עיסא למקום שנקבע לפגישה עם העורר. העורר פנה לעיסא ודרש שיחזיר את החוב, ועיסא ביקש לשוחח אתו כדי למצוא פתרון. בשלב זה, יצאו הנאשמים 3-8 משתי מכוניות בהן הם שהו בקרבת מקום המפגש, והתקדמו לעבר עיסא במהירות. העורר ונאשמים 3-8 או מי מהם ריססו את עיניו של עיסא בגז מדמיע. כתוצאה מכך עיסא נפל, והם הרימו אותו והכניסו אותו לאחת המכוניות תוך שהם מכים אותו נמרצות בכל חלקי גופו. שתי המכוניות נמלטו במהירות מהמקום.

במהלך הנסיעה שארכה כשעה קשרו העורר והנאשמים 3-8 או מי מהם, את עיניו של עיסא בסרט ואזקו את רגליו. בשלב מסוים במהלך הנסיעה ירד העורר מהמכונית בסמוך לכפר קרע, שלף את כרטיס הסיים ממכשיר הטלפון הנייד שלו והכניס אותו למכשיר חלופי במטרה להעלים ראיות.

בהמשך הגיעו הנאשמים 3-8 יחד עם עיסא למקום מסתור שם הם הכו אותו, קשרו אותו לכסא, איימו עליו במסור והסריטו אותו כשהוא יושב כפות תוך שהורו לו לקרוא מסר לנאדי ומאמון. לאחר שהועבר למקומות מסתור נוספים, שחררו חלק מהנאשמים את עיסא ביום 31.12.2022 בשטח פתוח, שם הוא נותר עד שאותר על ידי עובר אורח.

בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים.

הליכים קודמים

4. ביום 6.2.2023 הורה בית המשפט על דחיית הדיון בעניינם של העורר, הנאשם 1 והנאשמים 4-8 לצורך קבלת תסקיר מעצר בעניינם. בתסקיר שהוגש, מצא שירות המבחן שקיימת מסוכנות בעוצמה בינונית לגבי העורר ויתר הנאשמים, והוא אף פסל את המפקחים שהוצעו, מאחר שהתרשם כי אין באפשרותם לאיין את המסוכנות הנשקפת מהעורר (כמו גם מכל יתר הנאשמים).

לאור זאת קבע בית המשפט ביום 21.3.2023 כי אין מקום להורות על שחרורו של העורר. יחד עם זאת, לאור בקשת באי כוח הנאשמים, פנה בית המשפט לשירות המבחן כדי שתיבדק האפשרות להורות על המשך מעצרם בפיקוח אלקטרוני. זאת בין היתר לאור העובדה שקורבן העבירה הוא תושב האזור שאינו מתגורר בישראל.

5. בתסקיר המשלים בעניינו של העורר קבע שירות המבחן כי אין די בתוספת הפיקוח האלקטרוני כדי לשנות מההמלצה המקורית. בין היתר צוין בתסקיר כי ברקע ההמלצה עומדים עמדתו הקורבנית וההגנתית של העורר; חוסר מודעותו לבעייתיות שבהתנהלותו; וההערכה כי יתקשה לעמוד לאורך זמן בתנאים של מעצר בפיקוח אלקטרוני.

לאור זאת קבע בית המשפט בהחלטתו מיום 2.5.2023 (היא החלטה נושא הערר) כי יש לעצור את העורר ואת יתר הנאשמים עד תום ההליכים. בית המשפט הדגיש בהחלטה כי מעשיהם של העורר ויתר הנאשמים חמורים עד מאוד ומקימים עילת מעצר סטטוטורית מכוח סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוקהמעצרים). זאת, בשל החשש שהם יסכנו את שלום הציבור בכלל ואת שלומו של עיסא בפרט. כן נקבע כי במעשיהם של העורר ויתר הנאשמים יש כדי להצביע על היעדר מורא מהחוק ועל תעוזה רבה.

בית המשפט הוסיף וקבע כי בשל האכזריות הכרוכה במעשיהם של העורר ויתר הנאשמים והשימוש שנעשה בנשק קר, מעשיהם מקימים אף עילת מעצר סטטוטורית מכוח סעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים. במקביל, קמה נגדם גם עילת מעצר של חשש לשיבוש הליכי משפט, בשים לב לכך שהמשיבה טענה שישנם מעורבים נוספים באירוע אשר טרם אותרו, וקיים חשש שהעורר ויתר הנאשמים ינסו להשפיע עליהם ולפגוע בראיות. בהקשר זה קבע בית משפט קמא כי ביחס לעורר חשש זה מתקיים ביתר שאת, לאור החלפת כרטיס הסיים המתוארת בעובדות כתב האישום, שנעשתה במטרה להעלים ראיות.

עוד ציין בית המשפט כי שירות המבחן הבהיר בחוות דעתו שהעורר והנאשמים 5-8 הם בעלי קווי אישיות בלתי מגובשים, וכי הם נמצאים בשלב בו הם מבקשים להוכיח את מסוגלותם וגבריותם, כך שהם ניתנים להשפעה באופן המגביר את הסיכון הנשקף מהם. עוד צוין כי שירות המבחן אף בחן את המפקחים שהוצעו על ידי הנאשמים ומצא שאין ביכולתם לצמצם את הסיכון הנשקף מהם. בהמשך נקבע כי לאור טיב היחסים בין הנאשמים ובשל מאפייני האישיות שלהם, לצד אופי העבירות וחומרתן, הרי שגם מעצר בפיקוח אלקטרוני לא יוכל לאיין מסוכנות זו.

על החלטה זו הוגש הערר שבפניי.

טענות הצדדים

6. בערר ממקד העורר את טענותיו בתסקיר שירות המבחן, וטוען כי היה מקום לסטות מההמלצה השלילית שלו ולהורות על שחרורו לחלופת מעצר או על מעצרו בפיקוח אלקטרוני.

העורר טוען כי המלצת שירות המבחן שלא לשחרר אותו לחלופת מעצר או למעצר בפיקוח אלקטרוני התבססה על כך שבפגישות עם שירות המבחן העורר הרחיק את עצמו מהמיוחס לו ומזער מהתנהלותו. לגישת העורר, עמדות

אלה נובעות מכך שהוא כופר במיוחד לו, ומפנה את האשמה כלפי המתלונן ובני משפחתו. סוגיות אלה, טוען העורר, צריכות להתברר במסגרת ההליך העיקרי, והן לא אמורות להיות חלק מהשיקולים ששוקל שירות המבחן. לגישתו, העובדה ששירות המבחן נתן משקל לסוגיה זו בתסקיר שערך, מצדיקה בחינה מחודשת של ההמלצה שנתן.

העורר מוסיף וטוען כי יש להבחין בין המלצה שלילית של שירות המבחן לבין היעדר המלצה או הסתייגות מסוימת מלהמליץ על שחרור. לגישתו, המלצת שירות המבחן בעניינו אינה המלצה שלילית. לכן נותר לבית המשפט שיקול דעת רחב, והוא רשאי לא לאמץ את המלצת שירות המבחן גם ללא נימוקים כבדי משקל.

לבסוף טוען העורר כי מסוכנותו היא ספציפית, ולכן לא נשקפת ממנו מסוכנות כלפי כולי עלמא; וכי עיסא הוא תושב האזור, כך שלא קיים חשש לשיבוש מהלכי משפט או מסוכנות בקשר אליו.

7. בדיון שהתקיים ביום 16.5.2023, חזר ב"כ העורר על טענותיו. הוא הדגיש כי הערכת המסוכנות של העורר על ידי שירות המבחן הייתה בינונית, ומשכך נפתח הפתח לבחינתה של חלופת מעצר. עוד צוין כי לצורך בחינת חלופת מעצר קונקרטי, אין להסתפק בתסקיר מעצר, אלא על בית המשפט להפעיל שיקול דעת עצמאי בהחלטות כאלה.

ב"כ העורר הדגיש כי שירות המבחן לא פסל את המפקחים שהוצעו על ידי העורר. לגישתו, העובדה שהמפקח מאמין בחפותו של הנאשם איננה שוללת את האפקטיביות של הפיקוח. עוד הובהר כי הדברים שצוינו על ידי בית המשפט בהחלטתו אינם נכונים ביחס למפקחים שהציע העורר - מפקחים אשר גינו את מעשיו של העורר. ב"כ העורר ציין כי העובדה שהמעורבות של העורר בפלילים הוסתרה מהמפקחים איננה שוללת את היותם מפקחים ראויים. דווקא אילו הם היו יודעים על מעורבותו הדבר היה שולל את התאמתם.

לאור כל אלה, ביקש ב"כ העורר כי בית המשפט יורה על השבת הדיון לבית המשפט המחוזי על מנת שהוא ישמע את המפקחים ויבחן אותם בעצמו, ייווכח כי הם מגנים את המעשים המיוחסים לעורר ויקבע תנאים ולו גם של מעצר בפיקוח אלקטרוני חלף מעצר עד תום ההליכים.

8. מנגד, טען ב"כ המשיבה כי מדובר בכתב אישום המייחס לעורר וליתר הנאשמים מעשים חמורים ביותר, שנובעת מהם מסוכנות ברמה גבוהה מאוד. עוד צוין כי בניגוד לטענות העורר, שירות המבחן לא התייחס בתסקיר רק לכך שהוא כפר בעבירות שיוחסו לו ולא קיבל עליהם אחריות, אלא גם לקווי האישיות של העורר ולכך שהוא נתון להשפעה ומבקש לרצות אחרים. שירות המבחן התרשם כי העורר מחזיק בעמדות המאשרות אלימות וכי המעצר איננו מרתיע אותו. בנוסף בחן שירות המבחן את המפקחים, ובית המשפט התייחס גם לכך. בין היתר התרשם שירות המבחן כי להוריו של העורר לא הייתה באותה עת מעורבות בחייו.

ניתנה היום, כ"ו באייר התשפ"ג (17.5.2023).

ש ו פ ט ת

